

hamboorg.city

Вихідна допомога при звільненні — право, розмір і податки

Коли Ви маєте право на вихідну допомогу, яким може бути її розмір і як оподатковується вихідна допомога.

Deutsche Begriffe: Abfindung | Kündigung | Aufhebungsvertrag | Abfindungsanspruch | Sozialplan | Kündigungsschutzklage

Чи існує право на вихідну допомогу?

Ні — у Німеччині в принципі **немає законного права** на вихідну допомогу при звільненні. Багато людей це думають, але це поширене хибне уявлення.

Незважаючи на це, на практиці багато працівників отримують вихідну допомогу. Чому?

Коли виплачується вихідна допомога?

Ситуація	Вихідна допомога?
Угода про розірвання контракту	Часто — як стимул для добровільного звільнення
Позов про неправомірне звільнення — мирова угода	Дуже часто — роботодавець хоче уникнути судових ризиків
§ 1a KSchG — пропозиція в наказі про звільнення	Передбачено законом (0,5 місячної зарплати/рік)
Соціальний план	Так — при масових звільненнях, узгоджено між радою працівників і роботодавцем
Колективна угода	Іноді — деякі колективні угоди передбачають вихідну допомогу
Звичайне звільнення (без судового позову)	Як правило ні

Яким є типовий розмір вихідної допомоги?

Практичне правило

Загальна формула:

> **0,5 валової місячної зарплати × років роботи**

Приклад розрахунку

- **Місячна зарплата:** 4.000 € брутто
- **Років роботи:** 8 років
- **Вихідна допомога:** $0,5 \times 4.000 \text{ €} \times 8 = \mathbf{16.000 \text{ €}}$

Від чого залежить розмір?

Фактор	Вищий розмір	Нижчий розмір
Причина звільнення	Слабка обґрунтування	Вагома причина (наприклад, крадіжка)
Судовий ризик	Звільнення, ймовірно, неправомірне	Звільнення, ймовірно, правомірне
Вік	Старший працівник (важко працевлаштовується)	Молодий працівник
Період роботи	Тривалий період роботи	Короткий період роботи
Розмір компанії	Велика компанія	Мала компанія
Галузь	Фінансовий сектор, автомобілебудування	Готельно-ресторанна сфера, роздрібна торгівля

На практиці вихідна допомога зазвичай коливається від **0,25 до 1,5 валової місячної зарплати** за рік роботи — іноді більше.

Позов про неправомірне звільнення — шлях до вихідної допомоги

Чому подати позов?

Якщо Ваше звільнення **може бути неправомірним** (наприклад, неправильний відбір на звільнення, слабка обґрунтування), Ви можете подати **позов про**

неправомірне звільнення до трудового суду.

Важливий термін: 3 тижні!

Ви повинні подати позов **протягом 3 тижнів** з дня отримання наказу про звільнення — інакше звільнення є дійсним, навіть якщо воно було неправомірним!

Перебіг розглядання справи

- 1. Отримання наказу про звільнення** → негайно звернутися до адвоката
- 2. Подання позову** (протягом 3 тижнів)
- 3. Засідання для мирного врегулювання** — приблизно 2-4 тижні після подання позову, суддя намагається досягти згоди
- 4. Мирова угода** — приблизно у 60% випадків сторони домовляються про вихідну допомогу
- 5. Судове рішення** — якщо мирова угода не досягнута: засідання суду (через 3-6 місяців)

Витрати

Позиція	Витрати (приклад: зарплата 4.000 €, вихідна допомога 16.000 €)
Гонорар адвоката (перша інстанція)	приблизно 2.000-3.000 €
Судові витрати (у разі мирової угоди)	0 € (при мировій угоді без судових витрат!)
Юридична допомога	При низькому доході: безплатно
Страхування судових витрат	Покриває всі витрати (якщо включена захист трудових прав)

Порада: Страхування судових витрат повинно бути оформлено **до** виникнення конфлікту!

Вихідна допомога та податки

Вихідна допомога оподатковується

Вихідна допомога це **звичайний дохід** і повинна оподатковуватися. Однак існує **правило п'ятої частини** (§ 34 EStG), яке зменшує податкове навантаження.

Правило п'ятої частини — як воно працює

Вихідна допомога оподатковується так, як якби Ви отримали її протягом **5 років**:

1. Ваш звичайний річний дохід: **48.000 €**

2. Вихідна допомога: **20.000 €**

3. Без правила п'ятої частини: податок на 68.000 € → вищий податковий коефіцієнт

4. З правилом п'ятої частини: податок на 48.000 + 4.000 (1/5 вихідної допомоги) = 52.000 €, додатковий податок × 5

5. Економія: часто кілька тисяч євро

З 2025 року: Правило п'ятої частини **більше не застосовується автоматично** роботодавцем, а лише в податковій декларації. Тому враховуйте податок!

Вихідна допомога та соціальне страхування

- **Без соціальних внесків** на вихідну допомогу (без медичного, пенсійного, страхування від безробіття)
- **Без роботодавців внеску** — вихідна допомога звільнена від соціального страхування

Вихідна допомога та допомога по безробіттю

Уникнення період чекання

Якщо Ви підпишете **угоду про розірвання контракту**, агентство з питань праці зазвичай вводить **період чекання на 12 тижнів** — Ви не отримуєте допомогу по безробіттю.

Винятки: Без період чекання, якщо:

- Вам **все одно загрожувало звільнення** (з причин роботодавця)
- Вихідна допомога **не перевищує 0,5 місячної зарплати за рік роботи**
- **Період попередження дотримується**

Період відстрочення

Якщо вихідна допомога **дуже висока** і період попередження **не дотримується**, може бути введений **період відстрочення** (право на допомогу відкладається в часі, але не скорочується).

Угода про розірвання контракту — на що звернути увагу?

Перед підписанням перевірте

- [] **Розмір вихідної допомоги** — адекватна? (щонайменше 0,5 зарплати за рік)
- [] **Звільнення від роботи** — будете ви оплачувати все залишилось час?
- [] **Трудова характеристика** — передбачена "хороша" або "дуже хороша" характеристика?
- [] **Накопичена відпустка** — виплачується невикористана відпустка?
- [] **Надурочні години** — виплачуються невикористані надурочні?
- [] **Умова про конкуренцію** — передбачена компенсація за обмеження?
- [] **Дата виплати вихідної допомоги** — коли буде виплачена вихідна допомога?
- [] **Період чекання** — сформульовано таким чином, щоб уникнути період чекання?

Візьміть час!

Ви **не повинні** одразу підписувати угоду про розірвання контракту. Візьміть її до дому, нехай **адвокат** переглянути її. Роботодавець повинен дати Вам **розумний час** для роздумів.

Поради для іноземців

- 1. Знайте термін 3 тижні** — одразу звернутися до адвоката при отриманні наказу про звільнення
- 2. Страхування судових витрат** — захист трудових прав варто мати (приблизно 15-25 €/місяць)
- 3. Профспілка** — як член Ви отримуєте безплатну правову допомогу з трудового права
- 4. Не поспішайте підписувати угоду** — завжди спочатку отримайте консультацію
- 5. Перевірте Ваш статус проживання** — звільнення може вплинути на Ваш статус (дозвіл на роботу, Голуба карта ЄС)

--- Станом на березень 2026 року. Усі відомості без гарантії.